

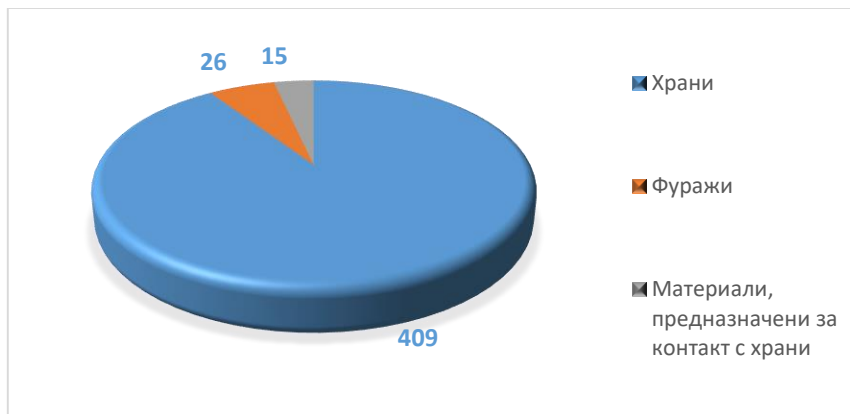
Анализ на данните от Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи за периода 01.05 – 31.05.2026 г.

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) е основен механизъм на Европейския съюз за защита на общественото здраве чрез навременен обмен на информация при установяване на рискове, свързани с храни, фуражи и материали, предназначени за контакт с храни. Съгласно Регламент (ЕС) 2019/1715¹, системата RASFF е част от Информационната система за управление на официалния контрол (IMSOC) и функционира чрез електронната платформа iRASFF², която осигурява структурирана, правно регламентирана комуникация между компетентните органи на държавите членки и институциите на ЕС.

Прегледът на данните, получени от RASFF системата за периода **01.05 – 31.05.2026 г.**³, показва, че са валидирани **450 нотификации** от Европейската комисия (ЕК), разпределени, както следва:

- **Храни:** 409 нотификации;
- **Фуражи:** 26 нотификации;
- **Материали и предмети, предназначени за контакт с храни:**

15 нотификации (Фиг. 1).

¹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1715 на Комисията от 30 септември 2019 година за определяне на правила за функционирането на системата за управление на информацията относно официалния контрол и нейните компоненти (Регламент за IMSOC), (ОБ L 261, 14.10.2019, пр. 37–96)

² iRASFF е електронна платформа на ЕС за бърз обмен на информация между компетентните органи при установяване на рискове, свързани с храни, фуражи и материали за контакт с храни.

³ Посочените данни са генерирани от общодостъпния интернет портал на системата към дата 02.06.2026 г. и следва да се тълкуват като текущо състояние на информацията, предвид нейния динамичен характер и възможността за промени в резултат на последващи действия и развитието на мерките, предприети по съответните нотификации.

Фигура 1. Брой нотификации за периода от 01.05 – 31.05.2026 г. по отношение на разпределението по групи

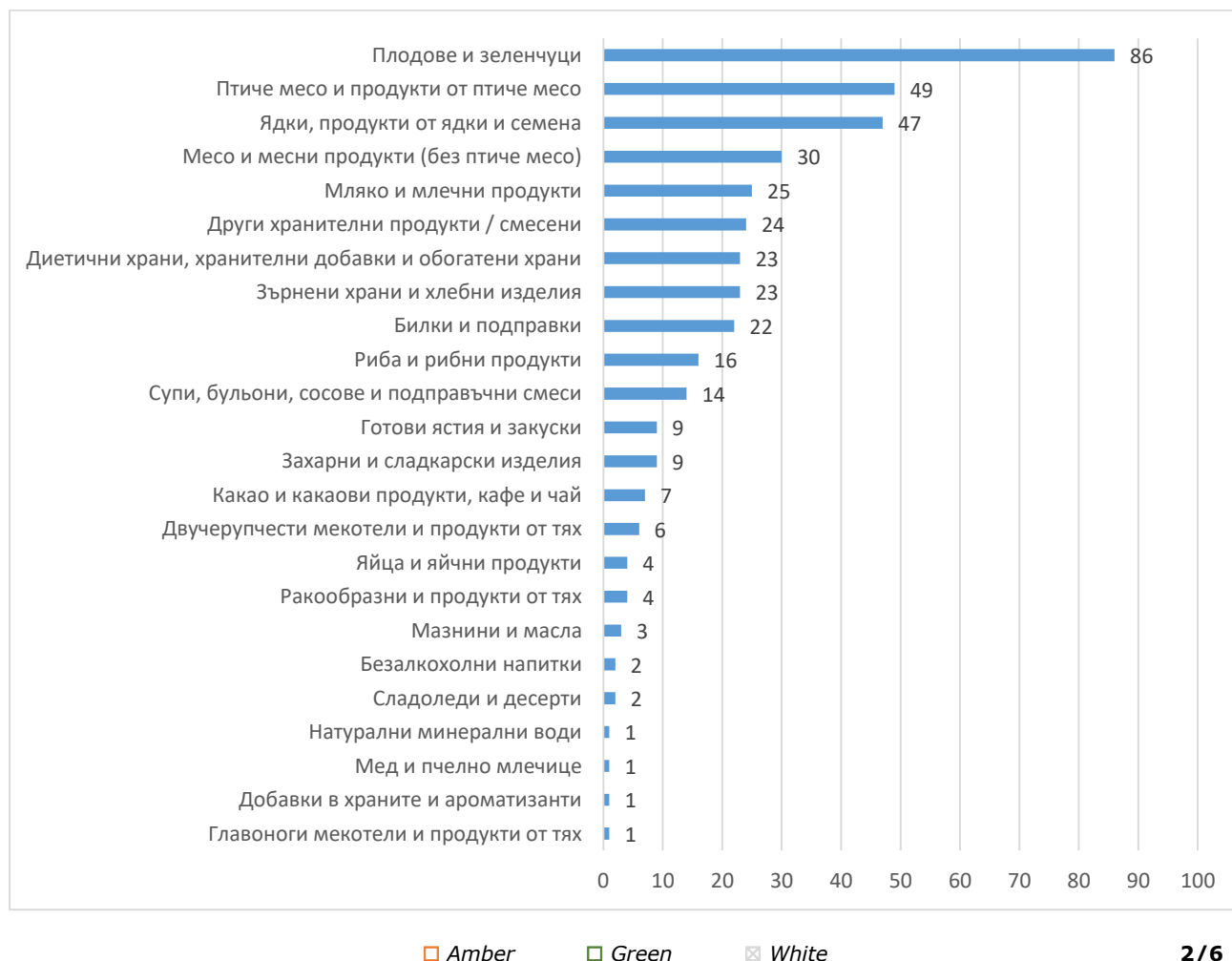
През май 2026 г. се наблюдава намаление на общия брой нотификации в сравнение с април 2026 г. (507).

1. Храни

От общо 409 уведомлениа, 210 са класифицирани като случаи със сериозен риск, 63 – като потенциално сериозни, 69 – с потенциален риск, 66 – с несериозен риск, а при един случай е установено, че няма риск. По вид уведомлениа се разпределят както следва: 130 предупредителни нотификации, 87 нотификации за недопуснат внос, 125 нотификации за насочване на вниманието, 67 нотификации за последващи действия.

През май 2026 г. данните от системата RASFF показват, че най-голям брой уведомлениа отново са регистрирани в категорията „Плодове и зеленчуци“ (86), като се наблюдава голям спад спрямо април 2026 г. (130). В категорията „Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“ се отчита лек спад до 23 нотификации спрямо 26 през април, но продължава да заема значим дял сред регистрираните сигнали. Наблюдава се намаление при категорията „Ядки, продукти от тях и семена“, като броят на нотификациите е 49 спрямо 60 от предходния месец.

При храните от животински произход през май 2026 г. се наблюдава увеличение в категорията „Птиче месо и продукти от него“, които са 49 спрямо 37 през април. В категорията „Месо и месни продукти (без птиче месо)“ също се отчита нарастване до 30 нотификации спрямо 25 през април. При „Риба и рибни продукти“ се наблюдава минимално намаление – 16 уведомлениа спрямо 19 през предходния месец. В категорията „Мляко и млечни продукти“ също се отчита значителен брой нотификации – 25 (Фиг. 2).

Фигура 2. Брой нотификации за периода от 01.05 – 31.05.2026 г по категории храни

През май 2026 г. в системата RASFF се наблюдава продължаващ обмен на уведомления, свързани с установени отклонения при различни хранителни продукти. Най-често сигналите засягат категории с широко потребление и значителен внос. Съпоставката с предходния месец показва известни колебания в броя и характера на регистрираните нотификации, което отразява динамиката на контролните проверки по цялата хранителна верига. Обобщените данни подчертават важността на съвместната работа между държавите членки за своевременно идентифициране и ограничаване на потенциално несъответстващи продукти на пазара.

За посочения период най-често докладваните са **химичните опасности**, като най-голям дял сред тях заемат нотификациите, свързани с **остатъци от пестициди – общо 76**, като **броят им намалява спрямо предходния месец**.

От тях **34 са със „сериозен риск“**, 21 – „потенциално сериозен“, 9 – „потенциален“, 11 – „не е сериозен“ и при един „няма риск“. Информациите за **насочване на вниманието са 17**, а нотификациите за **недопуснат внос са 35**. През разглеждания период са регистрирани 16 предупредителни нотификации и 8 информации за последващи действия.

Най-засегнатата категория отново е **„Плодове и зеленчуци“ (51)** – най-често регистрираните продукти са пипер (10), фасул (6) и манго (4). В категория „Билки и подправки“ са регистрирани 10 нотификации, а в категория „Зърнени храни и хлебни изделия“ са регистрирани 5 нотификации. В категориите „Ядки, продукти, съдържащи ядки и семена“ са отчетени 3 нотификации, а в категория „Какао, какаови продукти, кафе и чай“ – 2 нотификации. За категориите „Добавки в храните и ароматизанти“ и „Друг хранителен продукт/смесен“ е регистрирана по една нотификация.

Установени са **62 активни вещества**, от които **42 неразрешени в ЕС**. Най-често установяваните активни вещества са: **хлорпирифос (17), клотианидин (10), ацетамиприд (10), флоникамид (6)**, тиаметоксам, карбофуран и карбендазим - по 5, ламбда-цихалотрин, динотефуран и хлорфенапир по 4, както и други активни вещества, установени между 1 и 3 пъти. Данните показват значителен дял на случаите, класифицирани като сериозен риск, както и широко разпространение на неразрешени пестициди в разнообразни хранителни продукти.

През периода са подадени нотификации за продукти с произход от **30 държави**. Най-често засегнатите от пестицидните остатъци са стоки от **Китай (9), Индия и Египет (8)**.

Следващата най-често докладвана химична опасност са **микотоксините с 47 нотификации**, като най-често докладвани са **афлатоксините и охратоксин А**, засягащи основно **ядки и сушени плодове**. Най-голям брой уведомления са свързани с продукти с произход **Турция (11)**, предимно в сушени смокини. Следват Аржентина (7), САЩ (6) и Уганда (4) в ядки и продукти от тях.

През разглеждания период се отчита леко увеличение в нотификациите, свързани с наличие на **тежки метали**. Сред установените несъответствия се открояват случаи на кадмий в замразена сепия от Индия, черен дроб от треска от Исландия, спанак от Франция, чесън от Китай, мангостин от Колумбия и авокадо от Перу. Допълнително са регистрирани сигнали за наличие на олово в зелени маслини от Мароко, както и за повишени нива на живак в риба меч и други рибни продукти с произход от Испания и Тунис. Отделно са докладвани случаи на превишени стойности на никел в пекан от Нидерландия.

Продължават и нотификациите за наличие на силденафил, като се отчита намаление спрямо предходния месец – от 8 на 4 случая. Установяването на забраненото за влягане в храните вещество е свързано основно с хранителни добавки от Китай и Турция, както и с единичен случай на предлагане на продукти чрез онлайн търговска платформа, базирана в Нидерландия.

През май 2026 г. уведомленията, свързани с **микробиологични опасности**, продължават да заемат значителен дял сред нотификациите в системата RASFF. Най-често регистрирани остават случаите на наличие на ***Salmonella spp.***, като сигналите обхващат широк спектър от храни. Преобладаващата част от нотификациите са свързани с птиче месо и продукти от него – прясно, охладено и замразено пилешко и пуешко месо, месни заготовки и мариновани продукти. Най-често засегната страна на произход е Полша, следвана от Германия, Нидерландия, Украйна, Франция и Бразилия. Уведомления са регистрирани също за сусамови семена, покълнали семена, шамфъстък и други ядки, както и за отделни продукти от свинско и говеждо месо, морски дарове и риба.

За ***Listeria monocytogenes*** са регистрирани 17 нотификации, като броят остава без промяна спрямо предходния месец. Патогенът е установен в различни категории храни, включително сирена, пушена съомга, пилешка салата, шунка, скарриди, замразено птиче месо, гъби еноки и други готови за консумация продукти. Най-голям брой нотификации са свързани с продукти с произход от Испания и Белгия, следвани от Италия, Франция и Нидерландия. Всички уведомления, с изключение на едно са класифицирани като сериозен риск поради установяване на патогена в готови за консумация храни.

За ***Escherichia coli* (STEC/VTEC)** са регистрирани 12 нотификации, основно свързани със млечни продукти и говеждо месо. Значителна част от сигналите засягат сирена от сурово мляко с произход от Франция, където са установени щамове на шигатоксин-продуцираща ***Escherichia coli* (STEC)**. Нотификации са регистрирани също за говежди стекове и тартар от Ирландия, Шотландия и Румъния, както и за кълнове от боб мунг от Нидерландия. Отделни случаи са свързани с откриване на специфична ДНК на веротоксигенна ***Escherichia coli*** в сушени кайсии от Турция и в зелени маслини от Испания. Данните показват, че нотификациите обхващат както продукти от животински произход, така и растителни храни, предназначени за директна консумация.

През периода е съобщен и случай на две заболявания от ботулизъм, свързани с консумация на паста от маслини и бадеми.

Освен нотификациите, свързани с микробиологични и химични замърсители, през май са регистрирани и множество случаи на несъответствия, свързани с недекларирани алергени и неправилно етикетиране на храните. Част от уведомленията засягат наличие на съставки, които не са посочени върху етикета и могат да представляват риск за потребителите с повишена чувствителност. Регистрирани са също нотификации за продукти, съдържащи неразрешени нови храни, както и случаи на наличие на чужди тела в хранителни продукти. Тези уведомления подчертават значението на добрите производствени практики, правилното етикетиране и ефективния контрол по цялата хранителна верига.

Регистрирани са и случаи на установени високи нива на делта-9-тетрахидроканабинол (ТНС)⁴ в сладкарски изделия, включително плодови желирани бонбони от Чехия, Словения и Съединените щати, както и в шоколад с произход от Чехия.

⁴ Делта-9-тетрахидроканабинол е основното психоактивно съединение в канабиса

През май 2026 г. най-голям брой нотификации в системата RASFF за групата „Храни“ са свързани с продукти с произход Полша (44). Следват Франция (24), Турция и Нидерландия (по 23), Германия (19), както и Китай, Индия и Испания с по 18 нотификации.

2. Фуражи

През м. май са регистрирани **26 нотификации**, свързани с безопасността на фуражите и храните за домашни любимци, което представлява **намаление спрямо април**, когато са били регистрирани 34 нотификации.

По държава на произход най-много сигнали са регистрирани за продукти от Германия (4), следвани от Обединеното кралство и Белгия (по 3), както и Словакия, Италия, Чешката република (по 2).

Преобладаващата част от несъответствията засягат фуражни суровини и храни за домашни любимци, като водещ риск отново са **микробиологичните замърсители**. Най-често се съобщава за наличие на ***Salmonella spp.* с 10 нотификации**, установени в преработени животински протеини, рапичен и соев шрот, ленено семе, кръвно брашно, както и в лакомства за котки.

Съществен дял заемат и химичните рискове. Сред регистрираните случаи са установени несъответствия, свързани със съдържание на тежки метали – арсен във фуражна суровина от морски водорасли (*Ascophyllum nodosum*) с произход Италия, както и арсен и кадмий във фуражна добавка за коне, с произход Германия. Регистрирани са и случаи на остатъци от пестициди, като хлорпирифос в рибно брашно от Оман и соево масло от Украйна, както и клотианидин в ленено семе от Казахстан. Докладвани са също цианид в ленено семе от Франция, както и микотоксини (афлатоксин В1). Установени са още превишени нива на доксициклин във фуражна смес и салиномицин във фураж за зайци. Допълнително са отчетени и отклонения в състава, свързани с високо съдържание на цинк и мед в храна за домашни любимци.

Установени са и отделни случаи на чужди тела, неразрешени съставки и нарушения на изискванията за официален контрол, което показва, което показва разнообразие от установените несъответствия извън микробиологичните и химичните опасности.

3. Материали и предмети, предназначени за контакт с храни

През разглеждания период са регистрирани **15 нотификации**, свързани с материали и предмети, предназначени за контакт с храни. Най-голям брой сигнали са отчетени за продукти с произход Китай (8), следвани от продукти с неизвестна държава на произход (3). Останалите нотификации са свързани с продукти от Нидерландия, Япония, Германия и Испания.

Основният дял от установените несъответствия е свързан с миграция на химични вещества от материалите към храните. Най-често са докладвани случаи на миграция на алуминий – пет нотификации са свързани с бутилки за вода, а една с плочи за барбекю, всички установени с превишена миграция на алуминий към храната. Значителен дял заемат и сигналите за тежки метали, включително миграция на олово, кадмий, арсен и кобалт от различни кухненски съдове и прибори.

Регистрирани са също нотификации за миграция на първични ароматни амини от кухненски принадлежности и прибори. Установени са и случаи, свързани с несъответствия при вноса и контрола на продуктите, включително липса на задължителна документация и недостатъчни проверки при граничния контрол.

4. Нотификации, свързани с България

През разглеждания период в системата RASFF са регистрирани **две нотификации**, в които България е посочена като страна на произход. Първата е свързана с установяване на чуждо тяло (пластмасово парче) в протеинов бар, а втората – с хранителна добавка, съдържаща неразрешена нова храна (*Leucaena leucosephala*).

През май 2026 г. България е подала **10 нотификации** в системата RASFF за несъответстващи продукти, основно с произход от Турция (7), както и от Унгария (2) и Румъния (1). В категорията „Плодове и зеленчуци“ всички регистрирани нотификации са за продукти с произход от Турция. Значителна част от тях са свързани с наличие на остатъци от пестициди в пресни пипер, домати и лимони, като са установени активни вещества като форметанат, индоксакарб, фостиазат, цифлуметофен и прохлораз, включително и случаи с комбинации от няколко активни вещества в един продукт.

Отделно са регистрирани три нотификации, свързани с установени отклонения над допустимата норма по отношение на общия брой микроорганизми в сурово мляко от Унгария и Румъния.

За всички тези нотификации са с предприети мерки за недопускане на съответните продукти на пазара на ЕС.

С цел гарантиране на безопасността на храните и опазване на общественото здраве, всички нотификации, регистрирани в системата, се обработват чрез строго утвърдени механизми за официален контрол и бърза реакция.

Настоящият документ е обобщен аналитичен преглед, изготвен от Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) въз основа на публично достъпни данни от системата RASFF. Данните имат информационен характер и не представляват контролна мярка или правно обвързващо становище.

Източник:

European Commission, RASFF Window, <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/screen/search>

Други научни становища и актуална информация в областта на Анализа на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

<http://corhv.government.bg/.https://corhv.government.bg/Анал-из-на-данните-от-системата-за-бързо-предупреждение-за-храни-и-фуражи-rasff--c-82>

Изготвили:

инж. Даниела Новакова

Николай Спасов

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

Дата: 02.06.2026 г.